

Optimalizovat předávání a využívání dat na úrovni systému

Množství dostupných informací o školách a o výkonu systému nabízí mnoho příležitostí k zapojení do zlepšování vzdělávacího systému. Třebaže je sbíráno velké množství dat ze škol a brzy budou k dispozici srovnatelné výsledky žáků, je velký prostor k posílení analýzy a využití takových informací pro účely monitorování a zlepšování systému.

Posílit analýzu pro účely plánování ve vzdělávání a pro tvorbu politik

Prioritou by mělo být posílení analýzy pro účely plánování ve vzdělávání a pro vypracování adekvátní politiky. Je jasné, že data, která jsou k dispozici, vytvářejí předpoklady k podstatně rozsáhlejší analýzám a výzkumům. MŠMT a jím řízené organizace by měly provádět analytické studie a inovativní výzkum klíčových položek, jako jsou faktory, které vysvětlují výkon žáků a dopad socioekonomického zázemí na jejich výsledky. To by mohlo posílit analytickou roli ÚIV, pokud bude mít k dispozici více zdrojů k výzkumu analytického potenciálu vzdělávací databáze. MŠMT by mohlo také dotovat výzkum prováděný nezávislými odborníky, což je v oblasti vzdělávání považováno za přínosné. Další prioritou by mělo být posílení analýz výsledků žáků ve *zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy*. Naprosto klíčové je pak budovat analytickou kapacitu jak na MŠMT, tak i v jím řízených organizacích, aby bylo možno plně vytěžit již existující informace zajištěním rozvoje statistických, analytických a výzkumných kompetencí.

Zlepšit zpětnou vazbu pro účely monitoringu na místní úrovni

MŠMT by mělo vypracovat strategii k optimálnímu využití dat na úrovni systému všemi klíčovými aktéry, ať už jsou to kraje, obce nebo školy. V tomto kontextu by se mohl vzdělávací portál stát mocným nástrojem řízení škol. Mohl by jednotlivým školám zpřístupňovat hlavní indikátory a informace o všech školách v rámci obcí a krajů. Aby byl informační systém využíván k monitorování pokroku na místní úrovni, měl by obsahovat národní ukazatele, které by sloužily jako východisko pro kraje, obce a školy při určování vlastních cílů a úkolů. Podávané zprávy by se měly výrazně zaměřit na zpracování mezních analýz, které budou pro vedení škol spolehlivé a ceněné. To znamená, že musí vycházet ze spolehlivých dat, ale také by měly přispívat k „spravedlivému“ srovnávání škol (užití „přidané hodnoty“ nebo porovnání „podobných škol“), jak bylo navrženo výše. V souvislosti s tím by měly být vytvořeny uživatelsky snadné a promyšlené mezní ukazatele, zpřístupněné včas a s podporou pro méně zdatné uživatele s jejich interpretací. Je třeba zajistit rozvoj dovedností zaměstnanců školy v užití a interpretaci dat pro účely zlepšování kvality školy. Potenciál takového přístupu se zvýší ve chvíli, kdy budou k dispozici výsledky národního standardizovaného testování a kdy budou ze škol shromážděna bohatší data na úrovni žáků.

Kraje a obce by měly posílit svou roli v podávání zpětné vazby. Měly by využít dat, která škola poskytuje, jako základ pro zahájení smysluplných diskusí se školami a jejich vedením. Aby bylo optimalizováno užití dat v celém vzdělávacím systému, je zásadní, aby školy nebyly brány jen jako poskytovatelé dat, ale aby se staly součástí komplexního procesu sdílení dat a analýz. To znamená, že informace nebudou plynout pouze směrem k MŠMT, ale že zpětná vazba také poplyne z MŠMT zpět do škol.